

Asia C-503/22

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

22.7.2022

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Ranska)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

22.7.2022

Kantaja

Association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel)

Vastaaja

Ministère de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire

**CONSEIL D'ÉTAT
lainkäyttökokoonpanossa**

[– –]

ASSOCIATION
INTERPROFESSIONNELLE DES
FRUITS ET LEGUMES FRAIS

[OMISSIS]

Kun otetaan huomioon seuraavat menettelyyn liittyvät seikat:

Association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel) (Tuoreiden hedelmien ja vihannesten toimialakohtainen yhteenliittymä, jäljempänä Interfel) toimitti Conseil d'État'n kirjaamoon 5.3.2021 kannekirjelmän ja 8.7.2022 kantajan vastauksen, joissa se vaatii, että Conseil d'État

1) kumooa toimivallan ylittämisen perusteella ministre de l'agriculture et de l'alimentationin (maatalous- ja ruokaministeri, Ranska) 20.11.2020 tekemän päätöksen, jolla tämä kieltäytyi laajentamasta omenoiden koon määrittämisestä painon mukaan Interfelin puitteissa tehdyn, markkinointivuusia 2021–2023

koskevan toimialakohtaisen sopimuksen soveltamisalaa, ja saman ministerin päätöksen, jossa implisiittisesti hylätään kyseisestä päätöksestä tehty oikaisuvaatimus;

2) määrää ministre de l’agriculture et de l’alimentationin hallintoprosessilain L. 911-1 §:n perusteella julkaisemaan toimialakohtaisen sopimuksen laajentamisesta tehtyä hiljaista päätöstä koskevan ilmoituksen yhden kuukauden kuluessa Conseil d’État’n ratkaisun tiedoksiannosta;

[– –]

Interfel väittää, että

- 20.11.2020 tehty päätös on riittämättömästi perusteltu ja siinä on jätetty huomiotta maatalous- ja merikalastuslain (code rural et de la pêche maritime) L. 632-4 §:n viimeinen momentti;
- 20.11.2020 päivätyn päätöksen tehnyt viranomais ei ollut toimivaltainen;
- 20.11.2020 päivätty hylkäämispäätös on laiton, sillä se on tehty maatalous- ja merikalastuslain L. 632-4 §:n mukaisen käsittelyajan jälkeen;
- soveltamisalan laajentamisen kieltävä päätös on ristiriidassa oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden kanssa;
- soveltamisalan laajentamisen kieltävä päätös on harkintavallan väärinkäyttöä siitä syystä, että kyseinen hallintoviranomainen on harjoittanut tarkoituksenmukaisuuden eikä lainmukaisuuden valvontaa;
- sopimuksen soveltamisalan laajentamisen kieltäminen sisältää ilmeisen arviointivirheen, sillä siinä ei ole otettu huomioon oikeutusperusteita, jotka koskevat sitä, että sopimuksen mukaiset rajoitukset ovat laadullisia.

Ministre de l’agriculture et de l’alimentation vaati 22.4.2022 saapuneeksi kirjatussa vastineessaan kanteen hylkäämistä. Kantajan esittämät kanneperusteet eivät hänen mukaansa ole perusteltuja.

[– –]

Kun otetaan huomioon

- 17.12.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013,
- 7.6.2011 annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 543/2011,
- 12.7.2018 annettu komission delegoitu asetus (EU) N:o 2019/428,

-[– –]

Toteaa seuraavaa:

- 1 Asiaan liittyvästä aineistosta ilmenee, että maatalous- ja merikalastuslain L. 632-1 §:n perusteella tunnustettu toimialakohtainen maatalousorganisaatio Interfel teki 10.6.2020 markkinointivuosiksi 2021–2023 toimialakohtaisen sopimuksen omenoiden koon määrittämisestä painon mukaan. Interfel-yhteenliittymä pyysi 2.7.2020 päivätyllä ja 7.7.2020 vastaanotetulla kirjeellään ministre de l’agriculture et de l’alimentationilta kyseisen sopimuksen soveltamisalan laajentamista. Kyseinen hallintoviranomainen pyysi 7.9.2020 eli hakemuksen käsittelylle alun perin asetetun kahden kuukauden määräajan päätyttyä Interfel-yhteenliittymää toimittamaan sille selvennyksiä sopimuksen mukaisista kahdesta toimenpiteestä ja pidensi hakemuksen käsittelyaikaa kahdella kuukaudella, minkä se saa tehdä maatalous- ja merikalastuslain L. 632-4 §:n nojalla. Ministre de l’agriculture et de l’alimentation eväsi kyseisen sopimuksen laajentamisen 20.11.2020 antamallaan päätöksellä, jonka on saman L. 632-4 §:n nojalla katsottava peruuttavan tehdyksi katsotun, laajentamispyyntöä koskevan hiljaisen hyväksymispäätöksen, sillä kyseisestä hakemuksesta ei ollut tehty nimenomaista päätöstä 7.11.2020 asti pidennetyssä käsittelyajassa. Interfel vaatii, että 20.11.2020 tehty päätös sekä implisiittinen päätös, jolla hylättiin Interfelin kyseisestä hylkäävästä päätöksestä tekemä oikaisuvaatimus, kumotaan toimivallan ylittämisen perusteella.
- 2 Yhtäältä maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17.12.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 164 artiklassa säädetään seuraavaa: ”1. Jos jäsenvaltion yhdellä tai useammalla talousalueella toimiva hyväksytty tuottajaorganisaatio, hyväksytty tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymä tai hyväksytty toimialakohtainen organisaatio katsotaan jonkin tuotteen tuotannon, kaupan tai jalostuksen osalta edustavaksi, kyseinen jäsenvaltio voi mainitun organisaation pyynnöstä velvoittaa tuohon organisaatioon tai yhteenliittymää kuulumattomat, kyseisellä yhdellä tai useammalla talousalueella toimivat muut toimijat, jotka voivat olla yksittäisiä tuottajia tai ryhmiä, noudattamaan tietyllä ajanjaksolla joitakin sopimuksia, päätöksiä ja yhdenmukaistettuja menettelytapoja, joista on sovittu kyseisessä organisaatiossa. / (...) 4. Säännöillä, joiden soveltamisalan laajentamista muihin toimijoihin voidaan pyytää 1 kohdassa säädetyllä tavalla, on oltava jokin seuraavista tavoitteista: / – – b) tuotantoa koskevat säännöt, jotka ovat unionin tai kansallisessa sääntelyssä vahvistettuja tiukemmat; / – – d) kaupan pitäminen; / – – k) vähimmäislaatujen sekä pakkaamista ja esillepanoa koskevien vähimmäisvaatimusten määrittely; – – / Kyseiset säännöt eivät saa aiheuttaa vahinkoa asianomaisen jäsenvaltion tai unionin muille toimijoille, ne eivät saa estää uusia toimijoita pääsemästä markkinoille, niillä ei saa olla 210 artiklan 4 kohdassa lueteltuja vaikutuksia, eivätkä ne saa olla muutoin ristiriidassa voimassa olevien unionin oikeuden tai kansallisten sääntöjen kanssa. – – .”
- 3 Toisaalta 17.12.2013 annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013 75 artiklassa säädetään seuraavaa: ”1. Kaupan pitämisen vaatimuksia voidaan soveltaa yhteen

tai useampaan seuraavista tuotteista ja aloista: / – – b) hedelmät ja vihannekset; – –. / 3. Rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 26 artiklan soveltamista edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kaupan pitämisen vaatimukset voivat koskea yhtä tai useampaa seuraavista seikoista, jotka on määritelty ala- tai tuotekohtaisesti ja jotka perustuvat kunkin alan ominaispiirteisiin, tarpeeseen säännellä markkinoille saattamista ja tämän artiklan 5 kohdassa määriteltyihin edellytyksiin: / – – b) luokittelukriteerit, kuten luokittelu, paino, kokoluokittelu, ikä ja luokka; – –.” Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä hedelmä- ja vihannesalan sekä hedelmä- ja vihannesjalostealan osalta 7.6.2011 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011, sellaisena kuin se on muutettuna täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011 muuttamisesta hedelmä- ja vihannesalalla sovellettavien kaupan pitämisen vaatimusten osalta 12.7.2018 annetulla komission delegoidulla asetuksella (EU) N:o 2019/428, liitteessä I olevan B osan 1 osassa, jonka otsikko on ”Omenoiden kaupan pitämisen vaatimukset”, säädetään muun muassa kokoluokittelua koskevissa säännöksissä, että ”Koko määritetään joko poikkileikkauksen suurimman halkaisijan tai painon mukaan. – –” ja että ”Tasakokoisuuden varmistamiseksi saman pakkauksen tuotteiden kokoero saa olla” ja vahvistetaan tältä osin, silloin kun koko määritetään painon mukaan, ”kun kyseessä ovat ekstraluokan omenat ja kerroksittain riveihin pakatut I ja II luokan omenat” seuraavat kokohaarukat grammoina: ”70–90 / 91–135 / 136–200 / 201–300 / > 300” ja ”kun kyseessä ovat myyntipakkauksessa tai irtotavarana pakkauksessa olevat I luokan hedelmät” seuraavat kokohaarukat grammoina: ”70–135 / 136–300 / > 300” täsmentäen, että ”Myyntipakkauksessa tai irtotavarana pakkauksessa oleville II luokan hedelmille ei ole vahvistettu tasakokoisuusvaatimusta.”

- 4 Asiaan liittyvästä aineistosta ilmenee, että omenoiden koon määrittämisestä painon mukaan markkinointivuosi 2021–2023 Interfelin tekemässä, kaupan pitämistä koskevia sääntöjä koskevassa toimialakohtaisessa sopimuksessa määrätään yhtäältä kokoluokittelusta yksinomaan painon perusteella, mikä sulkee pois halkaisijaan perustuvan kokoluokittelun, joka olisi mahdollinen täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011 edellä 3 kohdassa lainattujen säännösten mukaan, ja toisaalta sopimuksessa määrätään, että I ja II luokkaan luokiteltujen, kerroksittain tai päällekkäin riveissä samassa pakkauksessa olevien omenien osalta on noudatettava yhtä siinä säädetyistä neljästätoista kokohaarukasta ja että irtotavarana samassa pakkauksessa olevien I luokan omenoiden osalta on noudatettava kahdeksaa siinä säädettyä kokohaarukkaa, jotka ovat yksityiskohtaisempia kuin täytäntöönpanoasetuksen (EU) 543/2011 edellä lainatuissa säännöksissä säädetyt.
- 5 Soveltamisalan laajentamista koskevan pyyntönsä tueksi Interfel-yhteenliittymä perusteli näitä lisävaatimuksia tarpeella taata kuluttajille myytävien hedelmien laatu. Edellä 2 kohdassa lainatuissa, 17.12.2013 annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013 164 artiklan 4 kohdan säännöksissä kuitenkin nimenomaisesti sallitaan unionin sääntelyssä vahvistettuja sääntöjä tiukemmista säännöistä määräävien sopimusten soveltamisalan laajentaminen ainoastaan b alakohdassa mainittujen

'tuotantoa koskevien sääntöjen' alalla ja säädetään k alakohdassa tarkoitettujen pakkaamisen ja esillepanon alalla ainoastaan 'vähimmäisvaatimuksista'.

- 6 Vastaus, joka on annettava kanneperusteeseen, jonka mukaan ministeri ei voinut riidanalaisella päätöksellä laillisesti perua alun perin hyväksytyksi katsottua Interfel-yhteenliittymän solmiman sopimuksen soveltamisalan laajentamista, koska kyseinen laajentaminen on lainvastainen, on riippuvainen seuraaviin kysymyksiin annettavasta vastauksesta:

1) Onko asetuksen (EU) N:o 1308/2013 164 artiklan tulkittava tarkoittavan, että siinä sallitaan unionin sääntelyssä vahvistettuja sääntöjä tiukempia sääntöjä sisältävien toimialakohtaisten sopimusten soveltamisalan laajentaminen paitsi kyseisen artiklan [4 kohdan] b alakohdassa mainittujen 'tuotantoa koskevien sääntöjen' alalla, myös kaikilla a ja c–n alakohdassa aloilla, joiden osalta siinä säädetään, että toimialakohtaisen sopimuksen soveltamisalan laajentamista voidaan pyytää, ja erityisesti kysymykseen siitä, sallitaanko kyseisessä artiklassa – ottaen huomioon, että unionin lainsäädännössä säädetään kaupan pitämistä koskevista säännöistä hedelmien tai vihannesten tietyn luokan osalta – sitovampien sääntöjen antaminen toimialakohtaisella sopimuksella ja niiden soveltamisen ulottaminen kaikkiin toimijoihin.

2) Siinä tapauksessa, että edeltävään kysymykseen on annettava erilainen vastaus sen mukaan, ovatko kyseessä kyseisen artiklan [4 kohdan] [d] alakohdassa mainitut 'kaupan pitämistä koskevat säännöt' vai saman [kohdan] k alakohdassa mainitut 'pakkaamista ja esillepanoa koskevat vähimmäisvaatimukset', kuuluuko samassa pakkauksessa olevien tuotteiden tasalaatuisuuden varmistamiseksi tarkoitettujen kokoluokitteluhaarukoiden vahvistaminen kaupan pitämistä koskeviin sääntöihin vai esillepanoa koskeviin vaatimuksiin.

- 7 Edellä 6 kohdassa mainitut kysymykset ovat tämän oikeusriidan ratkaisun kannalta olennaisen tärkeitä, ja niihin liittyy tulkintaa koskevia vakavia vaikeuksia, sillä Euroopan unionin tuomioistuimella ei ole oikeuskäytäntöä, jossa selvennettäisiin kyseessä olevien säännösten tavoitetta ja ulottuvuutta. Näin ollen nämä kysymykset on esitettävä Euroopan unionin tuomioistuimelle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan nojalla, ja Interfelin kanteen käsittelyä on lykättävä, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on antanut ratkaisunsa.

ANTAA SEURAAVAN VÄLIPÄÄTÖKSEN:

1 kohta: Interfelin kanteen käsittelyä lykätään, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on ratkaissut seuraavat kysymykset:

1) Onko maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17.12.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 164 artiklan tulkittava tarkoittavan, että siinä sallitaan unionin sääntelyssä vahvistettuja sääntöjä tiukempia sääntöjä sisältävien

toimialakohtaisten sopimusten soveltamisalan laajentaminen paitsi kyseisen artiklan b alakohdassa mainittujen 'tuotantoa koskevien sääntöjen' alalla, myös kaikilla a ja c–n alakohdassa mainituilla muilla aloilla, joiden osalta siinä säädetään, että toimialakohtaisen sopimuksen soveltamisalan laajentamista voidaan pyytää, ja erityisesti kysymykseen siitä, sallitaanko kyseisessä artiklassa – ottaen huomioon, että unionin lainsäädännössä säädetään kaupan pitämistä koskevista säännöistä hedelmien tai vihannesten tietyn luokan osalta – sitovampien sääntöjen antaminen toimialakohtaisella sopimuksella ja niiden soveltamisen ulottaminen kaikkiin toimijoihin;

2) Siinä tapauksessa, että edeltävään kysymykseen on annettava erilainen vastaus sen mukaan, ovatko kyseessä kyseisen artiklan [4 kohdan] [d] alakohdassa mainitut 'kaupan pitämistä koskevat säännöt' vai saman [kohdan] k alakohdassa mainitut 'pakkaamista ja esillepanoa koskevat vähimmäisvaatimukset', kuuluuko samassa pakkauksessa olevien tuotteiden tasalaatuisuuden varmistamiseksi tarkoitettujen kokoluokitteluhaarukoiden vahvistaminen kaupan pitämistä koskeviin sääntöihin vai esillepanoa koskeviin vaatimuksiin.

[– –]